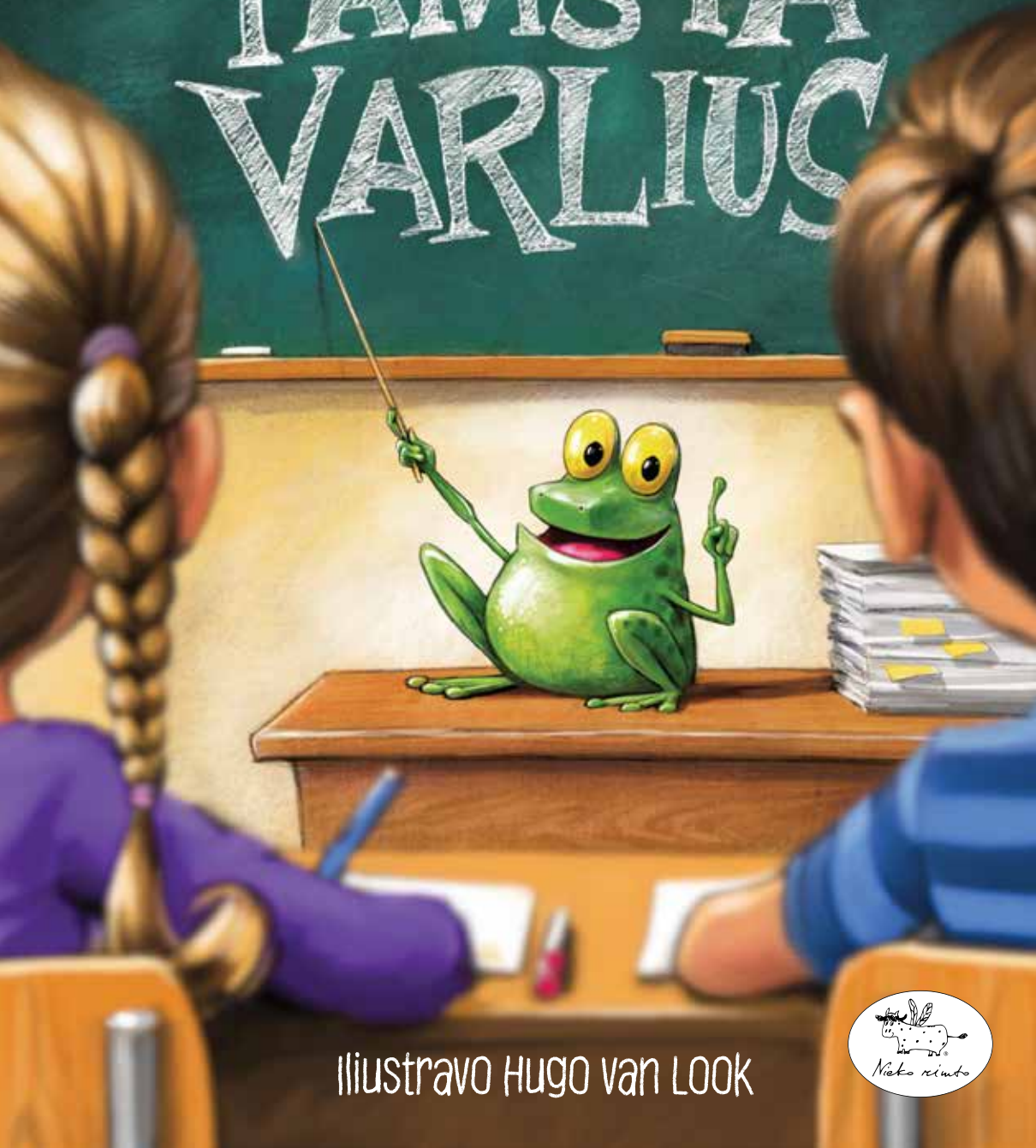

Paul van Loon

TAMSTA VARLIUS

illustravo Hugo van Look

TAMSTA VARLIUS

Versta iš:
Paul van Loon
MEESTER KIKKER
Leopold, Amsterdam, 1995

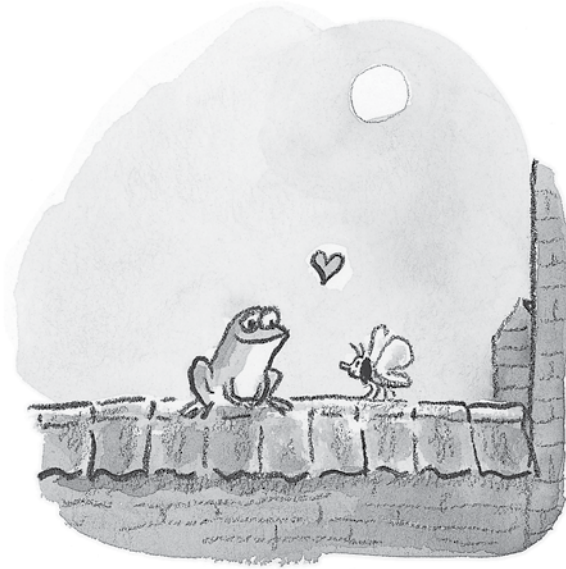
Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Paul van Loon, 1995
© Viršelio iliustracija, Howard McWilliam
© Iliustracijos, Hugo van Look, 2018
© *Uitgeverij Leopold*, Amsterdam
© Vertimas į lietuvių kalbą, Rima Dirsyte, 2019
© Leidykla „Nieko rimto“, 2019

ISBN 978-609-441-560-9

Paul van Loon

TAMSTA VARLIUS

Iš nyderlandų kalbos vertė Rima Dirsytė
Iliustravo Hugo van Look

Vilnius
2019

1. Paslaptis

- Šiandien išduosiu jums savo paslaptį.

Ketvirtokų klasė ištempė ausis.

Padėję rašiklius vaikai įsmeigė akis į mokytoją Fransą.

- Tikrą paslaptį, mokytojau? - paklausė Sita, smulkutė mergaitė juodais garbanotais plaukais, pieniško šokolado spalvos oda.

Ji visuomet norėjo sėdėti tik pirmame suole, nes baisiai žavėjosi mokytoju Fransu.

Mokytojas linktelėjo.

- Patikėkite, tai pati tikriausia mano paslaptis. Ji labai keista, todėl iki šiol dar niekam nediršau jos atskleisti.

- Kodėl? - nustebė Denis. - Gal jums gėda?

- Ji labai keista, - kalbėjo mokytojas Fransas. - Daugelis suaugusiųjų manimi net nepatikėtų. Nors ateina toks laikas, kai norisi pasidalinti paslaptimi, kad ir kokia ji būtų. Ilgai galvojau ir nutariau, kad tik jums galiu ją patikėti, nes jūs - mylimiausia mano klasė.

Vaikai spoksojo į mokytoją negalėdami atplėšti akių.

Nekantravo išgirsti jo paslaptį.

Tuo labiau, kad tai keista ir ypatinga paslaptis.

- Pažadėkit, kad niekam jos neišduosite, - kalbėjo toliau mokytojas Fransas. - Svarbu neprasitarti suaugėliams. Antraip sulauksiu liūdnos pabaigos. Jie pamanyt, kad esu beprotis. Ar greičiausiai nuspręst, kad netinku dirbti mokytoju.

- Pažadam, mokytojau! Tikrai tikrai! - linksėjo galvomis vaikai.

- Ir mokytojai Suzanai nė žodžio. Antraip sutikusi mane koridoriuje ji nesišypsos, o tik raukysis iš pasibjaurėjimo.

- Nė žodžio mokytojai Suzanai! - choru pažadėjo klasė.

- Tai štai kaip, - nudžiugo Denisas. - Mūsų mokytojui patinka mokytoja Suzana!

Mokytojas Fransas išraudo.

- Tikrai ne.

- Tikrai taip, - nenusileido Denisas.

Sita stuktelėjo Denisui per petį.

- Nutilk, tauškale. Netrukdyk mokytojui kalbėti.

Vaikai nenustygo vietose.

Kas tai per paslaptis, jei sutikęs mokytoją raukytum nosį?

Tikriausiai jo kojinės dvokia prakaitu?

O gal jis šlapinasi lovoje?

Gal namie mokytojas – baisiausias nevala?

Mokytojas Fransas giliai atsiduso.

– Na, gerai. Tai, ką dabar išgirsite, gali pasirodyti neįtikėtina, neįmanoma ir sunkiai įsivaizduojama. Bet tai yra gryna tiesa.

Netekę kantrybės vaikai stojosi iš savo vietų.

Spoksojo į mokytoją ištempę ausis ir sulaukę kvapą.

Mokytojas Fransas nuėjo prie durų.

Išlindęs į koridorių apsidairė.

Turbūt norėjo įsitikinti, ar niekas jo negirdi.

Ponas Gužas mėgdavo pastovėti už klasės durų ir paklausyti, kas vyksta viduje.

Laimei, šį kartą jo niekur nesimatė.

Mokytojas Fransas tyliai uždarė duris ir sušnabždėjo:

– Atsarga gėdos nedaro. Jokia pašalinė ausis neturi girdėti, ką dabar papasakosiu.

Sita persisvėrė per suolą.

– Tai pasakykite pagaliau, kas jus taip kankina!

Mokytojas Fransas susidėjo rankas ant krūtinės.

– Esu ne toks, kaip kiti žmonės. Nors dažniausiai atrodau taip, kaip dabar mane matote. Kartais aš pasikeičiu.

– Jūs pasikeičiat? Kaip?! – sušuko Denisas, Sitos suolo draugas.

– Tikiuosi, nevirstat vilkolakiu, – leptelėjo Vauteris.

– Nevaidink visažinio, – atkirto jam mokytojas. – Vilkolakių būna tik siaubo filmuose ir Paulo van Lono knygoje. Bet tu per jaunas, kad jas skaitytum. Nee, paslaptis visai kitokia...

2. Niekam nė žodžio!

Mokytojas Fransas giliai įkvėpė, lyg ruoštųsi nerti į vandenį.

– Palaukite. Pirmiausia turite man prisiekti, kad niekam neišduosite, – sumišęs kalbėjo greitakalbe.

– Prisiekiame, mokytojau! – garsiai šaukė visa klasė.

Denisas sunkiai atsiduso.

– Jei tučtuojau nepasakysite, tai vėliau nebenoriu girdėti jokių paslapčių.

– Na gerai, Denisai. Esu visiškai pasiruošęs atskleisti savo paslaptį. Kartais... aš pavirstu į varlių.

Vaikai net išsižiojo.

Mokytojas Fransas stovėjo ir žiūrėjo į dvidešimt išsižiojusių.

Kai kurių dantyse pastebėjo skylutes.

Anamarijos burnoje blizgėjo dantų karūnėlė.

Japui trūko vieno priekinio danties.

Deniso burnoje prie galinių dantų pastebėjo prilipusį rausvos kramtomosios gumos gabalėlį.

– Geriau užsičiaupkite, nes mūsų priskris į gerkles, – tarė mokytojas Fransas.

Burnos kaipmat užsivėrė.

– Ar mes gerai išgirdom, mokytojau? – paklausė Denisas, sukdamas ant piršto plaukų sruogelę.

– Aš pasakiau: geriau užsičiaupkite, nes...

- Ne apie muses. Pakartokit, ką sakėt prieš tai! Minėjot varlių, - nerimo Denisas.

Mokytojas Fransas nusišypsojo.

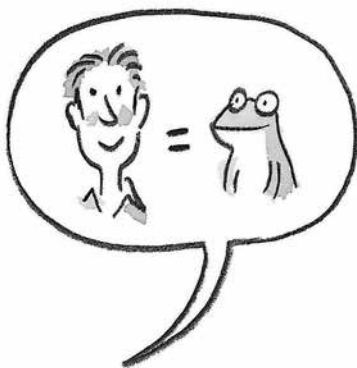
- Ak, teisybė! Kartais aš pavirstu į varlių.

Sita žiūrėjo į jį išplėtusi akis.

- Ar tikrai, mokytojau? Ar jūs sumanėt pajuokauti?

Mokytojas Fransas papurtė galvą.

- Deja, tai pati tikriausia tiesa.
Kaip ir reikėjo tikėtis, visa klasė suakmenėjo iš nuostabos.
Juk ne kasdien tenka išgirsti, kad kažkas gali pavirsti į varlių.

Tai išgirdę suaugusieji tikriausiai kristų ant žemės iš juoko.

Tačiau vaikai tylėjo ir spoksojo į mokytoją Fransą.

Jis yra pats mylimiausias iš visų mokytojų.

Visuomet geros nuotaikos, įdomiai aiškina pamokas, perpertraukas dažnai su vaikais žaidžia mokyklos kieme.

Mokytojas niekuomet jiems nemelavo.

Todėl ir dabar norėjo tikėti, kad jis sako tiesą.

Vaikai tiesiog troško, kad tai būtų teisybė.

Bet tas jo virtimas į varlių skambėjo kaip visiška nesąmonė.

Sita dar pamanė, kad mokytojas nė iš tolo nepanašus į varlių.

Gal tai naujas žaidimas ar koks galvosūkis?

Mokyklos kieme mokytojas dažnai prasimanydavo naujų žaidimų.

- Tai nuo šiol jus vadinsime ne mokytoju Fransu, o tamsyta Varliumi, - nedrąsiai pareiškė Denisas. - Jūsų paslaptis

tikrai pribloškianti ir verčianti iš kojų. Gal galite mums sukvaksėti, tamsta Varliau?

Mokytojas Fransas nusišypsojo.

- Kaip suprantu, tu manimi netiki, Denisai. Manai, pajuokavau.

Staiga pasigirdo skambutis.

Mokytojas Fransas skubiai pakilo nuo kėdės.

- Plačiau apie viską pakalbėsime rytoj. Nepamirškite, ką man pažadėjote: niekam nė žodžio!

Pasiėmė striukę.

- Jei jūs nieko prieš, iš klasės išeisiu pirmas. Turiu skubų reikalą.

Niekas nespėjo ištarti nė žodžio - mokytojas Fransas pradingo už durų.

- Kur jis taip staiga išlėkė? - nusistebėjo Anamarija.

Paprastai mokytojas laukdavo, kol vaikai išeis iš klasės.

- Tikriausiai atėjo metas virsti varliumi, - prunkštelėjo Vauteris.

Denisas nusijuokė.

- Tu tikrai juo patikėjai?

- Nežinau, - truputį suglumo Vauteris.

- Juk mūsų mokytojas niekada nemeluoja, - įsiterpė Sita.

Denisas sukikeno.

- Manau, šį kartą jis labai sėkmingai pajuokavo.

- Bet kodėl taip staiga jam prireikė išlėkti? - nesiliovė klausinėti Anamarija.

- Yra vienas geras būdas sužinoti, - tarė Denisas. - Mes jį paseksime ir viską išsiaiškinsime.

28. Drugelis

Mokykla palengva tuštėjo.

Tėvai ir vaikai skirstėsi po namus.

Niekas taip ir nepasigedo staiga pradingusio pono Gužo.

Visi kalbėjo tik apie labai retą juodąjį gandrą, kuris kažkoku paslaptingu būdu pateko į mokyklą.

Jį jau spėjo išsivežti YŽŽP mašina.

Prieš išvežant Sitos mama darbuotojams pateikė dokumentą su draudimu maitinti juodąjį gandrą varlėmis.

Mokytojas Fransas visiems mojavo iš mokyklos tarpdurio.

- Rytoj apie viską pakalbėsime plačiau, - pasakė. - Ateikite su gera nuotaika. Aš pasirūpinsiu tortu ir limonadu, nes reikia kai ką atšvęsti.

Mokytoja Suzana stovėjo šalia ir taip pat mojavo vaikams.

- Tortas ir limonadas? Ar paprašei pono Gužo leidimo?

Mokytojas Fransas uždarė duris.

- Ne, Suzana. Mums nebereikia prašyti pono Gužo leidimo. Jo taisyklės nebegalioja. Nebegausime baudos taškų. Jie panaikinti.

- Ar tikrai? Kaip puiku, - apsidžiaugė mokytoja Suzana. - Kas tuo pasirūpino?

- Aš ir visa mano klasė, - atsakė mokytojas Fransas.

- Apie ką tu kalbi, Fransai? Kur pradingo pats ponas Gužas? Jo niekur nesimato.

Mokytojas Fransas šyptelėjo.

Tada tylėdamas užrakino mokyklos duris.

Juodu patraukė taku.

- Tai labai ilga istorija, Suzana. Ar norėtum ją išklausti?

Mokytoja Suzana linktelėjo.

- Gerai, tuomet eime pasivaikščioti. Aš tau viską papasakosiu.

Vauteris su Sita stovėjo šalia Sitos mamos automobilio, kurį ji buvo pastačiusi kiek toliau nuo mokyklos.

Susijaudinusi dėl įvykių su juoduoju gandru, Sitos mama niekaip negalėjo rasti automobilio raktų.

Ilgai rausėsi rankinėje ir vertė visas kišenes.

Vaikams teko stovėti ir kantriai laukti.

- Žiūrėk, ten eina mokytojas Fransas ir mokytoja Suzana. Jie susikibę rankomis, - staiga tarė Vauteris.

- Viskas aišku, - atsiduso Sita. - Įdomu būtų sužinoti, apie ką jie kalba.

Mokytojas Fransas pakėlęs galvą pažvelgė aukštyn.

Danguje švietė ryškus mėnulis.

- Pirmiausia noriu tau pasakyti kai ką labai svarbaus, Suzana.

- Na, sakyk.

Mokytojas Fransas kostelėjo.

- Žinai, Suzana, pasakysiu atvirai. Tu man labai patinki. Jau seniai. Tačiau vis nediršau tau prisipažinti.

Mokytoja Suzana suėmė jo ranką.

- Kodėl nedrįsai, keistuoli?
- Todėl, kad aš kartais pavirstu į varlių, - prisipažino mokytojas Fransas. - Bijoju, kad tau nepatiks.
- Mokytoja Suzana sustojo.
- Tik tiek, Fransai? Žmogau, tu man taip pat labai patinki. Man visiškai nėra motais, kad kartais pavirsti į varlių. Galėjai anksčiau apie tai pasakyti.
- Po šių žodžių Suzana pabučiavo mokytoją Fransą.
- Ak, Fransai. Kai esu šalia tavęs, mane apima toks lengvumas.

Atrodė, kad ji šiek tiek pakilo nuo žemės.

Ir tai buvo tiesa.

– Jei nesuimu savęs į rankas, man atsitinka keistas dalykas, – staiga mokytoja Suzana prakalbo melodingu balseliu.

Jai iš nugaros pradėjo augti sparnai, kūnas ėmė trauktis.

Palengva mokytoja Suzana pavirto į gražų drugelį.

Mokytojas Fransas regėjo, kaip ji pakilo į orą apšviesta mėnulio.

„Ji taip pat... – susijaudino mokytojas Fransas. – Kas galėjo pagalvoti.“

Drugelis, pasisukiojęs jam virš galvos, nuplasnojo gatve tolyn.

– Palauk, Suzana, aš lekiu paskui tave!

Apimtas neapsakomo džiaugsmo, mokytojas Fransas nuskuodė paskui drugelį.

Jis mojavė rankomis, kojos kliuvinėjo viena už kitos.

– Dėl tavęs visai pamečiau galvą, Suzana! – šaukė jis.

Bėgdamas jis palengva pavirto į tamstą Varlių.

– Ar matei? Ji yra drugelis, – tarė Sita.

Rodos, tai jos nė kiek nenustebino.

– Tik vis dar negaliu suvokti, kuo mokytojui Varliui patinka drugelis. Juk tai neįmanoma pora.

Vauteris sukikeno ir netikėtai uždėjo ranką jai ant peties.

Pagaliau Sitos mamai pavyko rasti raktus, kurie kažkaip atsidūrė jos švarkelio kamušale.

Visi susėdo į automobilį.

Mama įjungė variklį.

- Net labai įmanoma, - pasakė Vauteris. - Kaip, pavyzdžiui, šokolado spalvos mergaitė ir strazdanotas, pasišiaušęs vaikiną. Labai tinkama pora.

Sita pažiūrėjo į jį išpūtusi akis.

- Ką tu nori pasakyti?

Vauteris trūktelėjo pečiais.

- Nieko negaliu sau padaryti. Tu man patinki - nors tu ką. Ar tu nieko prieš?

Sita pratrūko juokais.

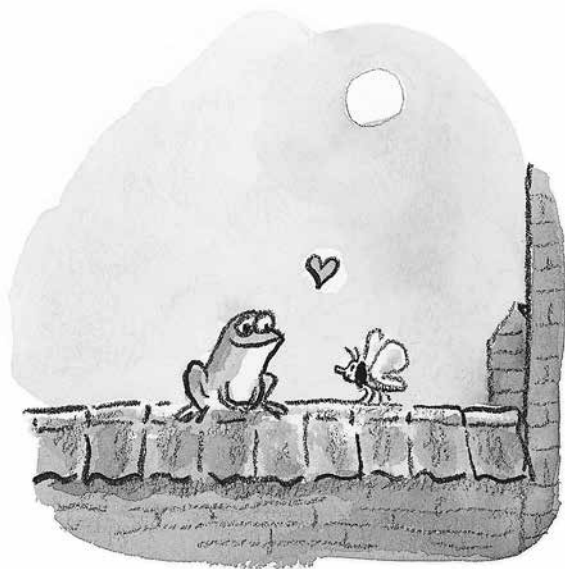
- Nieko prieš, jei pažadėsi nepavirsti į kokį varlių.

Automobilis pajudėjo iš vietos ir nuriedėjo gatve.

Gatvės gale ant mūrinės tvoros, apšviesti mėnulio, tupėjo varlius ir drugelis.

Pravažiuodami pro šalį Vauteris ir Sita jiems pamojavo.

Tačiau varlius ir drugelis matė tik vienas kitą.

Paulas van Loonas apie „Tamstą Varlių“

Kai buvau kokių septynerių, labai mėgdavau žaisti prie tvenkinio šalia namų.

Jame veisėsi aibė varlių.

(Ten teko matyti net krokodilą, bet tai jau visai kita istorija.)

Tvenkinyje gaudžiau buožgalvius ir juos laikiau stikliniame inde, panašiam į akvariumą.

Stebėjau, kaip laikui bėgant jiems užauga kojos, dingsta uodegėlės ir pagaliau jie virsta tikromis varlėmis.

Paskui paleisdavau jas atgal į tvenkinį.

Tai dariau ilgus metus.

Buvau didelis varlių žinovas.

Jei netyčia į mūsų kaimynės namus patekdavo varlė, būdavau tuoj pat kviečiamas jos iš ten išprašyti.

Du kartus per metus mus aplankydavo dėdė Henkas. Atvykęs kas kartą manęs klausdavo:

– Ei, Pauliau, kaip gyvena tavo varlės?

Ir imdavo skaniai kvatoti.

Tai tapo tikru anekdotu, nes jis klausdavo to paties ilgus metus, tol, kol man suėjo šešiolika.

Nors tuo metu varlės manęs jau seniai nedomino, jis vis vien klausdavo.

Už tvenkinio buvo pieva, kurioje kiekvienais metais apsilankydavo gandras.

Grakštus, gražus pažiūrėti paukštis.

Šioje knygoje gandas yra blogas tik todėl, kad pačioje istorijoje jis yra blogas žmogus.

Gamtoje gandas yra geras, nuostabus paukštis, kurį privalome saugoti. Kitaip jis gali išnykti.

Labai gaila, bet mano dėdės Henko nebėra.

Ilgus metus nemačiau varlių.

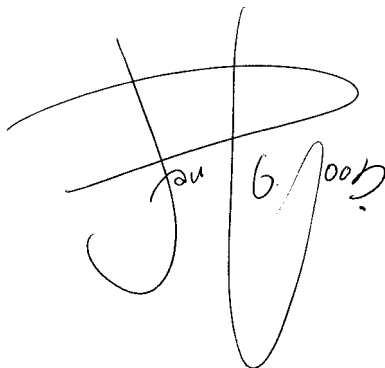
Taip pat ir gandro.

Pieva ir tvenkinys pavirto nauju gyvenamuoju rajonu.

Bet jei nebūčiau savo gyvenime sutikęs varlių, gandro ir dėdės Henko, niekuomet nebūčiau sugalvojęs šios istorijos.

Todėl skiriu šią knygą savo dėdei Henkui, visiems gandsams ir varlėms, kuriuos man kada nors teko pažinoti.

1994 m. rugpjūčio 6 d.

A stylized handwritten signature, likely 'Juozas', written in black ink. The signature is composed of several fluid, overlapping loops and strokes. Below the main signature, there is a small, faint handwritten note that appears to read '6. 00h'.

Turinys

1. Paslaptis	5
2. Niekam nė žodžio!	8
3. Gyvūnėlių parduotuvė	12
4. Susidūrimas	16
5. Rožės	20
6. Kvaksėjimas	23
7. Baudos taškai	28
8. Sutrypti	30
9. Pro langą	33
10. Bučiny	36
11. Musė	40
12. Varlių kojelės	42
13. Žagsulys	47
14. Teniso kamuoliukas	50
15. Musių gaudymas	53
16. Lankytojas	57
17. Pavėlavo	61
18. Užpuolė	65
19. Šniukštinėti	69

20. Gužo paslaptis	71
21. Gandras	75
22. Sumanymas	80
23. Tėvų susirinkimas	83
24. Pavydas	87
25. Mirtini priešai	91
26. Kova	95
27. Niekuomet nemaitinti varlėmis	99
28. Drugelis	102

Paulas van Loonas (g. 1955 m.) – jau daugelį metų mėgstamiausias Nyderlandų vaikų rašytojas, nepaliaujamai stebinantis pašėlusiu humoru ir vis naujomis įtraukiančiomis istorijomis. Iki ašarų juokingas pasakojimas apie itin šaunų ir vaikų mylimą mokytoją, turintį neįtikėtiną paslaptį, pradžiugins jaunuosius skaitytojus, tiek spėjusius pamilti šiurpiai juokingas van Loono istorijas apie Siaubų autobusą ir vilkolakiuką Dolfą, tiek pirmą kartą atsiverčiančius šio išskirtinio Nyderlandų rašytojo kūrinį.

Redaktorė **Giedrė Kmitienė**

Korektorė **Vitalija Vanagaitė**

Maketavo **Lina Lukšaitė**

Tiražas 3000 egz.

Išleido leidykla „Nieko rimto“

Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius

www.niekorimto.lt

Spausdino UAB BALTO print

Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

*Mokytojas Fransas susidėjo rankas ant krūtinės.
– Esu ne toks, kaip kiti žmonės. Nors dažniausiai atrodau taip,
kaip dabar mane matote. Kartais aš pasikeičiu.
– Jūs pasikeičiat? Kaip?! – sušuko Denisas, Sitos suolo draugas.
– Tikiuosi, nevirstat vilkolakiu, – leptelėjo Vauteris.
– Nevaidink visažinio, – atkirto jam mokytojas. – Vilkolakių
būna tik siaubo filmuose ir Paulo van Lono knygose. Bet tu per
jaunas, kad jas skaitytum. Nee, paslaptis visai kitokia...*

Visi mokiniai drąsiai patikins – mokytojas Fransas –
šauniasias ir linksmiasias mokytojas visoje mokykloje! Bet,
pasirodo, jis slepia didžiulę ir neįtikėtiną paslaptį. Paaiškėja, kad
mokytojas ne tik šaunus, bet ir ištis stebuklingas. Ir kad jam
gresia rimtas pavojus. Mokinių pagalba būtų tikrai ne pro šalį!

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-560-9

9 786094 415609